MANIFESTĂRILE ŞTIINŢIFICE ORGANIZATE DE INSTITUTUL ROMÂN DE CULTURĂ ŞI CERCETARE UMANISTICĂ DE LA VENEŢIA ÎN ANUL 2024

Expoziţia foto-documentară „Bucureştiul sefard”, cu prilejul Zilei Internaţionale de Comemorare a Victimelor Holocaustului, deschisă publicului în perioada 19–27 ianuarie 2024 în Galeria principală a institutului, organizată de Institutul Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneţia şi Centrul de Studii Ebraice „Goldstein Goren” din cadrul Facultăţii de Litere a Universităţii din Bucureşti.

Expoziţia şi-a propus să recupereze şi să redea publicului povestea în mare măsură uitată a Bucureştiului sefard, al cărui patrimoniu fizic este, din păcate, pe cale de dispariţie, în urma demolărilor sau a schimbării destinaţiei, ca şi comunitatea care l-a creat. Prin fotografii mai vechi şi mai noi, precum şi prin materiale de arhivă, panourile expuse documentează cei aproape 500 de ani de istorie a evreilor spanioli care iniţial au traversat, iar mai apoi s-au şi stabilit în Bucureşti, aducând cu ei negoţuri inedite, dar şi instituţii comunitare, aşezăminte educaţionale şi organizaţii culturale, de care de multe ori au beneficiat şi evreii aşkenazi, veniţi în urma lor dar deveniţi curând mult mai numeroşi, însă cu mai puţine posibilităţi financiare, şi chiar românii, prin donaţiile acordate de bancherii sefarzi Academiei Române şi Universităţii din Bucureşti pentru burse şi premii de care au beneficiat multe personalităţi. În deschiderea expoziţiei, doamna conf. univ. dr. Felicia Waldman a susţinut prelegerea „Patrimoniul şi personalităţile unei comunităţi: Bucureştiul sefard”.

Cu prilejul împlinirii a 165 de ani de la Unirea Principatelor Române, Institutul Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneţia, Departamentul de Studii Lingvistice şi Literare al Universităţii din Padova şi Societatea de Studii Româneşti „Miron Costin” au organizat, la 24 ianuarie 2024, în Aula Complexului Universitar „Beato Pellegrino” din Padova, conferinţa *Lupta pentru Unirea Principatelor Române şi Piemontul lui Cavour* susţinută de istoricul Antonio D’Alessandri, conferenţiar universitar dr. la Departamentul de Ştiinţe Politice al Universităţii „Roma Tre”. În deschidere, au susţinut alocuţiuni directorul Departamentului de Studii Lingvistice şi Literare al Universităţii din Padova, titularul Catedrei de Limbă şi Literatură Română al instituţiei italiene de învăţământ superior şi directorul Institutului Român de Cultură şi Cercetare Umanistică. Deschisă publicului larg, conferinţa a marcat Ziua Unirii Principatelor Române. Conf. univ. dr. Antonio D’Alessandri a analizat, pe temeiul surselor epocii şi al istoriografiei de specialitate, susţinerea italiană pentru proiectul Unirii, ca şi cordialitatea raporturilor italo-române din perioada domniei lui Alexandru Ioan Cuza, pe fondul parcursului aproape simetric urmat de cele două popoare în procesul de desăvârşire a unităţii naţionale.

Institutul Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneţia a coorganizat lucrările ediţiei a XII-a a Conferinţei internaţionale „Venezia e il suo Stato da mar / Venice and its Stato da mar”, în perioada 22–24 februarie 2024, manifestare ştiinţifică organizată de Società Dalmata di Storia Patria din Roma, în colaborare cu

Arhiva de Stat de la Veneţia, Arhiva de Stat din Zadar (Croaţia), Deputazione di Storia Patria per la Venezia Giulia, Deputazione di Storia Patria per le Marche, Fundaţia Giorgio Cini de la Veneţia – Istituto per la Storia e la Società dello Stato veneziano, Società Istriana di Archeologia e Storia Patria, beneficiind de susţinerea administraţiei publice a Regiunii Veneto. Conferinţa s-a desfăşurat la Veneţia, în sălile de conferinţe ale Fundaţiei Giorgio Cini – Istituto per la Storia e la Società dello Stato veneziano, ale Arhivei de Stat şi ale Institutului Român de Cultură şi Cercetare Umanistică. Institutul a găzduit şi a gestionat lucrările pe secţiuni ale manifestării ştiinţifice, sâmbătă, 24 februarie 2024. La lucrările manifestării ştiinţifice au participat cercetători, cadre didactice universitare, arhivişti şi muzeografi din Austria, Croaţia, Germania, Grecia, Italia, România şi Ungaria. Conferinţa a vizat, prin comunicările ce au fost prezentate şi discuţiile pe marginea acestora, aprofundarea unor teme ca evoluţia Statului veneţian din perspectiva provinciilor sale din Dalmaţia, interacţiunile cu Istria, Levantul greco-otoman, relaţiile cu Europa Răsăriteană, din perioada medievală şi până la finele Republicii veneţiene.

Institutul Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneţia, în colaborare cu Departamentul de Studii Lingvistice şi Literare al Universităţii din Padova şi Societatea de Studii Româneşti „Miron Costin" din Padova, a organizat conferinţa „Înfăptuirea şi recunoaşterea internaţională a Unirii Basarabiei cu România (1918–1920)", care s-a desfăşurat în perioada 24–25 martie 2024. Conferinţa, prilejuită de marcarea momentului istoric al Unirii Basarabiei cu România (27 martie 1918), a fost menită a promova cunoaşterea istoriei românilor în rândul publicului larg şi al studenţilor, masteranzilor şi doctoranzilor din sistemul de învăţământ superior din Italia. Manifestarea cultural-ştiinţifică a fost organizată în colaborare cu mediul asociaţionist al diasporei române de la Milano şi cu Catedra de Limba şi Literatura Română a Universităţii din Padova. Conferinţa a fost susţinută, la Milano şi la Padova, de istoricul prof. univ. dr. Igor Şarov, rectorul Universităţii de Stat a Moldovei din Chişinău, care a analizat evenimentele din anului 1918, situaţia Basarabiei în contextul istoric al unirii cu România, în martie 1918 şi demersurile diplomatice întreprinse de Guvernul român în perioada 1918–1920 pentru recunoaşterea internaţională a Unirii.

Institutul Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneţia, în colaborare cu Centrul de Studii Interdisciplinare „Silviu Dragomir" Oradea-Chişinău şi Laboratorio di Storia e Storiografia Italiana al Universităţii Naţionale şi Capodistriane din Atena, a organizat, în perioada 25–27 aprilie 2024, ediţia a XII-a a Colocviului internaţional de studii româno-veneţiene „Veneţia şi Europa Răsăriteană în secolele XIII–XVIII / Venezia e l'Europa Orientale tra il tardo Medioevo e l'Età moderna". Lucrările pe secţiuni ale manifestării ştiinţifice au avut loc în Sala de conferinţe a Institutului. Manifestarea ştiinţifică a reunit specialişti care au întreprins şi continuă să conducă cercetări privitoare la relaţiile Veneţiei cu Europa Răsăriteană în secolele XIII–XVIII, cu abordări întemeiate pe surse inedite şi utilizând metodologii inovatoare. Comunicările susţinute de participanţii la colocviu au abordat teme de istorie politico-diplomatică, economică, culturală, în orizontul cronologic ce porneşte din *Spätmittelalter* şi se încheie la finele Epocii luminilor. Manifestarea ştiinţifică oferă şcolii istorice române posibilitatea de a contribui nemijlocit la

evaluarea progreselor cercetării în domeniul ştiinţelor umaniste şi de a-şi asuma rolul de promotoare a unor direcţii de studiu care vizează istoria spaţiului nord şi sud-dunărean în contextul mai larg al evoluţiei Europei Răsăritene şi Mediteraneene. Colocviul reafirmă menirea Institutului Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneţia, aşa cum a fost ideată de ilustrul său fondator, savantul Nicolae Iorga, de a promova valorile naţionale şi europene şi de a construi punţi între culturi, constituindu-se într-o poartă deschisă în Italia pentru cei care sunt interesaţi de orice aspect relevant al culturii şi istoriei Europei Răsăritene şi al multiplelor relaţii româno-italiene.

Institutul Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneţia, în colaborare cu Universitatea din Catania, prin structura sa didactică din Ragusa, Primăria Scicli, Fundaţia Confeserfidi din Scicli şi *Le Fate Editore* din Ragusa, a participat la organizarea Conferinţei internaţionale „Transhumanţe: Sentieri culturali tra Romania e Sicilia”/ „Transhumanţe: Conexiuni culturale între România şi Sicilia”, în data de 15 mai 2024, la Palazzo Spadaro din Scicli, şi în data de 16 mai 2024 la Auditorium Santa Teresa din Ragusa. Prima zi a evenimentului a fost dedicată memoriei Teresei Ferro, profesor la Universitatea din Udine, născută la Scicli, care a fost cunoscută în Italia şi în România ca expertă şi cadru didactic de limba şi literatura română, predând cursuri de limbă şi literatură română şi lingvistică romanică, iniţiind şi promovând schimburi interuniversitare italo-române între universităţile din Udine, Timişoara şi Catania în cadrul programelor europene „Tempus” şi „Socrates”. În data de 16 mai 2024, la Auditorium „Santa Teresa”, Ragusa, s-a desfăşurat o sesiune de comunicări publice cu tema „Paralele cinematografice între Italia şi România”, moderată de Danilo Amione, profesor la Academia de Arte Frumoase „Mediterranea” din Ragusa, precum şi o conferinţă despre dimensiunea ştiinţifică şi umană a profesorului Dinu Adameşteanu şi privitoare la activitatea de cercetare întreprinsă în Sicilia de ilustrul specialist de origine română.

Cu prilejul Zilei Tratatului de la Trianon, Institutul Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneţia, Departamentul de Studii Lingvistice şi Literare al Universităţii din Padova şi Societatea de Studii Româneşti „Miron Costin” au organizat conferinţa domnului prof. univ. dr. Francesco Guida, *Tratatul de pace de la Trianon* (*4 iunie 1920*) *şi semnificaţia sa pentru istoria românilor*, marţi 4 iunie 2024, în Aula 5 a Complexului „Beato Pellegrino” al Universităţii din Padova. Profesorul Francesco Guida, profesor emerit al Universităţii „Roma Tre”, a analizat parcursul tratativelor de pace şi urmările Tratatului de la Trianon în reaşezarea graniţelor în Europa Răsăriteană, implicit recunoaşterea României Mari în frontierele prevăzute de Conferinţa de Pace de la Paris.

Institutul Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneţia, în colaborare cu Associazione Convicini di San Marziale de la Veneţia, a organizat conferinţa doamnei prof. univ. dr. Claire Judde de Larivière (Universitatea „Jean Jaurès” din Toulouse), *Storie di vicinato a Cannaregio nel Cinquecento* / *Din istoria cartierului Cannaregio al Veneţiei secolului al XVI-lea*, în data de 11 iunie 2024, în Sala de conferinţe a Institutului. Conferinţa, urmărită de un public numeros, a expus evoluţia arhitectonică şi socială a cartierului veneţian Cannaregio, zona în care, la finele aceluiaşi veac, a fost edificat Palatul Correr, sediul Institutului, edificiu

monument istoric proprietate a statului român. Pe temeiul surselor istorice şi a iconografiei secolului al XVI-lea, a fost adusă în atenţia publicului implicarea familiilor nobiliare Contarini şi Correr în dezvoltarea zonei Cannaregio, iniţiativa şi punerea în practică a construirii complexului cu plan patrulater cunoscut în prezent ca Palatul Correr, în cadrul căruia statul român deţine corpul central situat pe artera cea mai importantă a Veneţiei, Strada Nuova, care leagă terminalul rutier şi feroviar al oraşului de centrul istoric: Piaţa San Marco.

Institutul Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneţia, în colaborare cu Facultatea de Filosofie a Universităţii din Bucureşti, Universitatea „Ca' Foscari din Veneţia şi Associazione di Studi „Emanuele Severino" din Brescia, a organizat Colocviul internaţional „Timp şi fenomen. Către o fenomenologie a eternităţii / Tempo e apparire. Per una fenomenologia dell'eterno", manifestare ştiinţifică care s-a desfăşurat în Sala de conferinţe a Institutului în data de 13 iulie 2024. Lucrările manifestării ştiinţifice au fost împărţite în trei secţiuni, ce au reunit zece comunicări, urmate fiecare de discuţii pe marginea acestora. Colocviul a fost deschis publicului larg şi a avut valenţe nu doar ştiinţifice, ci şi educative, vizând o audienţă specializată, formată preponderent din studenţi, masteranzi şi doctoranzi de la programele de studii ale universităţilor din regiunile Veneto, Friuli şi Lombardia. Colocviul internaţional a fost prilejuit de finalizarea primei traduceri în limba română a scrierilor filosofului italian Emanuele Severino (1929–2020). Această iniţiativă a fost o continuare ştiinţifică şi culturală a schimburilor de idei şi dezbaterilor pe teme filosofice deschise de colocviul „Pe drum către primii filosofi: Martin Heidegger şi Emanuele Severino", care a fost organizat tot în cadrul Institutului, cu ocazia debutului traducerii operelor filosofului Severino. Prima parte a colocviului a fost dedicată unei abordări fenomenologice atât statice cât şi, mai ales, genetice: s-a discutat despre rolul procesului de auto-temporizare (*Zeitigung*) în cadrul formării experienţei, dar şi despre cum raportul dintre timp şi apariţie poate duce la explicitarea presupoziţiilor epistemologice – şi chiar ontologice – care stau la baza fenomenologiei. Tocmai pornind de la această reevaluare a temeliei fenomenalităţii, în a doua parte a colocviului s-a urmărit filosofia lui Severino în încercarea sa de a ţine laolaltă „logicul" şi „fenomenologicul", de a concilia apariţia şi dispariţia lucrurilor împreună cu eternitatea fiinţelor. Această întrepătrundere a fost examinată ulterior în ultima parte a colocviului, atunci când sensul însuşi a ceea ce numim „trăire" a fost chestionat, pornind de la o descriere fenomenologică punctuală şi precisă a experienţelor temporale.

Institutul Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneţia, în colaborare cu Facultatea de Filosofie a Universităţii din Bucureşti, Universitatea „Ca' Foscari" de la Veneţia şi Facultatea de Teologie Valdeză din Roma, a organizat Colocviului internaţional „Trasee alternative întru istoria creştinismului. Perspective istorice şi filosofice / Sentieri alternativi nella storia del cristianesimo. Prospettive storiche e filosofiche", în data de 11 septembrie 2024, în Sala de conferinţe a Institutului. Lucrările colocviului au fost împărţite în două sesiuni, care au reunit patru şi, respectiv, şase comunicări, fiecare fiind urmată de o scurtă discuţie. În 2023 s-au împlinit treizeci de ani de la înfiinţarea, la Veneţia, a primului Consiliu Local al Bisericilor Creştine din Italia. Celebrarea acelui consiliu ecumenic a constituit un imbold pentru organizarea acestui colocviu internaţional. Pornind de la convingerea

că, în virtutea naturii sale profunde, creştinismul nu poate fi redus la exclusivitatea binomului ortodoxie/heterodoxie, prima parte a colocviului a fost dedicată tocmai urmăririi şi documentării acelor trasee alternative, care au reuşit să-şi croiască un drum în interiorul istoriei Marii Biserici. A doua secţiune a manifestării cultural-ştiinţifice s-a concentrat pe analiza binomului credinţă-raţiune. Prin urmare, ultima secţiune a Colocviului s-a ocupat de relaţia dintre filosofie şi teologie, urmărind diferitele drumuri care au dus la întâlnirea acestor discipline, pornind de la antichitatea clasică, continuând prin mistica renană şi modernismul timpuriu şi ajungând în cele din urmă la teologia contemporană.

Institutul Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneţia, în colaborare cu Universitatea din Trieste, Universitatea „Sıtkı Koçman" din Muğla (Turcia), Centro Interuniversitario di Studi ungheresi e sull'Europa centro-orientale, The Levantine Heritage Foundation şi Associazione culturale Zemlja din Sacile, a organizat Colocviul internaţional „Pe rutele Mării Negre: prezenţe italiene în spaţiul pontic şi carpato-danubian în secolele XIX–XX / Lungo le rotte del Mar Nero: presenze italiane nello spazio pontico e carpatico-danubiano tra XIX e XX secolo", eveniment desfăşurat în Sala de conferinţe a Institutului, miercuri 2 octombrie 2024. La colocviu au participat cadre didactice şi cercetători ştiinţifici români, italieni şi turci, care au analizat şi au expus public contribuţia italiană la dezvoltarea arhitecturii urbane a oraşelor din ţările riverane Mării Negre, cu precădere din România şi Turcia. Rod al colaborării mai multor universităţi, institute de cercetare şi instituţii culturale române, italiene şi turce, colocviul a fost împărţit în două secţiuni, în cadrul cărora a fost analizată activitatea unora dintre specialiştii şi antreprenorii italieni care au activat în spaţiul pontic şi carpato-danubian, areal ce a cunoscut influenţa politică, economică, socială şi culturală a Imperiului Otoman, şi rolul pe care l-a avut în acest context capitala imperială, metropola cosmopolită Istanbul, pe fondul dinamicilor istorice care au implicat Italia, România şi Turcia, mai ales începând de la mijlocul secolului al XIX-lea, odată cu formarea statelor naţionale. Obiectivul principal al colocviului internaţional a fost cunoaşterea conexiunilor istorice şi a legăturilor multiple care au permis unei diaspore de comercianţi, arhitecţi, ingineri, antreprenori şi artişti italieni să contribuie la transformările socio-economice din România şi Turcia în perioada modernităţii Europei Răsăritene, ca şi la cele ale oraşelor ce s-au dezvoltat în ultima perioadă a administraţiei/dominaţiei otomane. Astfel, cadre didactice universitare şi cercetători cu specializări, care au asigurat interdisciplinaritatea manifestării ştiinţifice, au dezbătut, pe temeiul cercetărilor originale şi al surselor inedite, contribuţia istorică italiană la transformările edilitare, urbanistice şi infrastructurale ale zonelor orientale, balcanice şi est-central europene ce se întindeau de la Ankara la Bucureşti, de la Izmir la Constanţa, de la Istanbul la Brăila sau Galaţi, precum şi parcursul modernizării înregistrat şi în alte oraşe din Turcia, din Principatele Române, apoi din Vechiul Regat şi din România Mare.

Cu prilejul „Anului Avram Iancu", Institutul Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneţia, în colaborare cu Institutul de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca al Academiei Române, Centrul de Studii Interdisciplinare al Universităţii din Oradea şi Associazione Italiana di Studi del Sud-Est Europeo, a organizat în perioada 8–9 octombrie 2024, în Sala de conferinţe a institutului,

Colocviul internaţional „Avram Iancu şi Revoluţia de la 1848–1849 în Transilvania în contextul mişcărilor revoluţionare europene / Avram Iancu e la Rivoluzione del 1848–1849 in Transilvania nell'ambito dei moti rivoluzionari europei". Lucrările colocviului s-au desfăşurat în limba italiană, cu participarea unor cadre didactice şi cercetători români italieni şi români. Lucrările colocviului au fost moderate de Francesco Leoncini (Seminarul „Tomáš Masaryk" de studii şi iniţiative cultural-ştiinţifice privitoare la Europa Centrală şi Răsăriteană), fiind urmate de discuţii asupra temelor analizate de către conferenţiari. Colocviul a fost deschis publicului larg, vizând atât o audienţă specializată, formată din cadre didactice universitare şi cercetători, dar şi studenţi, masteranzi şi doctoranzi de la programele de studii ale universităţilor din regiunile Veneto şi Friuli Venezia Giulia, cât şi public interesat de istoria şi cultura României şi Europei Răsăritene. În ziua de 8 octombrie 2024 au fost susţinute următoarele comunicări ştiinţifice: Francesco Guida (Universitatea „Roma Tre"), *Frammenti di storiografia sul Quarantotto europeo* [*Aspecte istoriografice cu privire la Revoluţia din 1848*]; Ana Victoria Sima (Universitatea „Babeş-Bolyai" din Cluj-Napoca), *Un giovane in un mondo che cambia*: *Avram Iancu nel periodo prequarantottesco* [*Un tânăr într-o lume în schimbare*: *Avram Iancu în deceniul de dinainte de 1848*]; Ioan Bolovan (Universitatea „Babeş-Bolyai" din Cluj-Napoca/Institutul de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca al Academiei Române), *Avram Iancu*, *una vita da eroe* [*Avram Iancu*, *o viaţă de erou*]; Sorin Şipoş (Universitatea din Oradea/Centrul de Studii Interdisciplinare), *Avram Iancu e i suoi contemporanei*: *tra esaltazione e denigrazione* [*Avram Iancu şi contemporanii săi*: *între glorie şi defăimare*]; Ela Cosma (Institutul de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca al Academiei Române), *Avram Iancu in alcune testimonianze coeve inedite* [*Avram Iancu în mărturii inedite*]; Antonio D'Alessandri (Universitatea Roma Tre), *Fraternitate conflictuală*: *soldaţii italieni împotriva românilor în Transilvania* (*1849*) [*Fraternità conflittuale*: *soldati italiani contro i romeni nella Transilvania* (*1849*)]; Fulvio Salimbeni (Institutul pentru Relaţii Culturale Central-Europene din Gorizia), *1848 come* „*Primavera dei Popoli*" [*1848 – „Primăvara popoarelor*"]; Giuseppe Monsagrati (Universitatea La Sapienza din Roma), *Carlo Cattaneo e la rivoluzione europea del 1848* [*Carlo Cattaneo şi Revoluţia din 1848 în Europa*]; Ion Cârja (Universitatea „Babeş-Bolyai" din Cluj-Napoca), *Tra Impero e nazione*: *Avram Iancu*, *i romeni e gli Asburgo nel 1848* [*Între imperiu şi naţiune*: *Avram Iancu*, *românii şi dinastia de Habsburg la 1848*]; Raluca Tomi (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga" din Bucureşti al Academiei Române), *Avram Iancu nell'opinione pubblica romena dell'area extracarpatica* (*1872–1918*) [*Avram Iancu aşa cum a fost perceput de opinia publică românească din spaţiul extracarpatic* (*1872–1918*)]. În data de 9 octombrie 2024 au fost prezentate cele trei volume despre Avram Iancu, publicate în anii 2022 şi 2023: Silviu Dragomir, *Avram Iancu – o viaţă de erou*, ediţie îngrijită, studiu introductiv şi notă asupra ediţiei de Ioan Bolovan şi Sorin Şipoş, Editura Şcoala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2022; *Avram Iancu – 150 de ani de la moarte*. *Studii şi comunicări*, coord.: Ela Cosma şi Attila Varga, Editura Argonaut-Editura Mega, Cluj-Napoca, 2023; Ela Cosma, *Avram Iancu*, *avocatul moţilor şi al naţiunii române*. *Documente necunoscute din colecţia Raţiu de la BCU Cluj-Napoca* (*1850–1877*), Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2023. La final au avut loc discuţii

asupra progreselor cercetărilor ştiinţifice privitoare la desfăşurarea Revoluţiei de la 1848 în spaţiul românesc şi la rolul lui Avram Iancu în mişcarea de emancipare naţională a românilor din Transilvania.

Institutul Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneţia, în colaborare cu Departamentul de Studii Umanistice al Universităţii din Salerno, Deputazione di Storia Patria per la Calabria şi Academia „Maria Luisa di Borbone" din Viareggio, a organizat, în data de 8 noiembrie 2024, prezentarea publică a volumului *Storie della modernità*. *Spazi mediterranei e prospettive globali*. *Studi in onore di Mirella Vera Mafrici*, editat de Claudia Pingaro şi Lorenzo Benedetti, la Edizioni La Villa, Viareggio, 2024. Cartea cuprinde 49 de contribuţii, studii şi articole în limbile italiană, spaniolă şi engleză, pe teme de istorie a Peninsulei Italice şi a Europei mediteraneene, precum şi a raporturilor acestora cu Europa Occidentală, Centrală şi Răsăriteană în secolele XVI–XIX, fiind dedicat profesoarei italiene Mirella Vera Mafrici, cu prilejul împlinirii a 75 de ani. Volumul este rezultatul colaborării ştiinţifice şi instituţionale între mai multe istoriografii europene, istoriografia română fiind prezentă în volum prin contribuţiile istoricilor Ovidiu Cristea (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga" din Bucureşti al Academiei Române / Universitatea „Ovidius" din Constanţa) şi Cristian Luca (Institutul Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneţia / Universitatea „Dunărea de Jos" din Galaţi). La publicarea lucrării au contribuit istorici, cadre didactice universitare şi cercetători ştiinţifici din Italia, Spania, România şi Grecia. Volumul a fost prezentat în Sala de conferinţe a Institutului Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneţia de către specialişti din mediul academic italian: conf. univ. dr. Claudia Pingaro (Universitatea Campaniei „Luigi Vanvitelli" din Caserta); conf. univ. dr. Giulia Delogu (Universitatea „Ca' Foscari" din Veneţia); prof. univ. dr. Salvatore Ciriacono (Universitatea din Padova); dr. Bruno Crevato–Selvaggi (director al Institutului de Studii asupra Istoriei Serviciilor Poştale „Aldo Cecchi" din Prato / Società Dalmata di Storia Patria din Roma). Cu prilejul prezentării volumului a fost evocată şi activitatea ştiinţifică a doamnei Mirella Vera Mafrici, fost profesor de istorie modernă la Facultatea de Limbi şi Literaturi Străine a Universităţii din Salerno. Mirella Vera Mafrici este autoarea mai multor volume pe teme de istorie a Europei mediteraneene în secolele XVI–XVIII, îndeosebi privitoare la politica spaniolă de apărare a Regatului Napoli, de la Angevini până la unificarea Italiei, dar şi a unor lucrări asupra sclaviei în Africa de Nord, pirateriei din Marea Mediterană, femeilor şi exercitării puterii la curtea napoletană, de la epoca aragoneză la cea austriacă etc. Organizarea acestei dezbateri în prezenţa publicului italian şi conducerii unor instituţii de cercetare, muzeale şi de învăţământ superior din Italia a constituit încă o oportunitate pentru promovarea cooperării ştiinţifice şi instituţionale româno-italiene.

Cristian Luca